

**มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการมีและใช้อาวุธปืน
ตามกฎหมายอาวุธปืนเครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียม
อาวุธปืน**

วิชาญ น้อยโต*

ศาสตราจารย์ ดร.ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล**

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาถึงกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการมีและใช้อาวุธปืนตามกฎหมายอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน อันมีลักษณะเป็นการพิจารณาถึงปัญหาการอนุญาต การใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงาน ตลอดจนการออกคำสั่งทางปกครอง การตรวจสอบและการลงโทษโดยศึกษาเปรียบเทียบกับแนวคิดทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับการควบคุมการมีและใช้อาวุธปืนของต่างประเทศการกระทำทางปกครองและการควบคุมการตรวจสอบทางปกครอง เพื่อวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับปัญหาการอนุญาตการมีและใช้อาวุธปืน การใช้อำนาจดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ ปัญหาการเพิกถอนใบอนุญาตและการรับอาวุธปืน ปัญหาเกี่ยวกับการตรวจสอบและการลงโทษ

จากการศึกษาการควบคุมการมีและใช้อาวุธปืนในต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศอังกฤษ ประเทศมาเลเซีย ประเทศสิงคโปร์ และประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า แต่ละประเทศมีความเข้มงวดและเคร่งครัดแตกต่างกันไป อันเนื่องมาจากสภาพพื้นที่ประเพณี และวัฒนธรรมที่แตกต่างกันไป จากการศึกษาจึงได้พบหลักกฎหมายในการควบคุมการอนุญาตการมีและใช้อาวุธปืน การตรวจสอบและการลงโทษอันเป็นหลักสากลที่ประเทศต่าง ๆ ใช้เป็นมาตรการในการควบคุมการมีและใช้อาวุธปืน ดังนั้น จึงได้นำหลักการดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 หลักเกณฑ์ทางกฎหมายการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน การตรวจสอบและการลงโทษให้มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน

ผู้วิจัยได้เสนอแนะให้มีการกำหนดมาตรการควบคุมในเรื่องอุปกรณ์ลดเสียงอาวุธปืน หลักเกณฑ์การอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน เพื่อให้นายทะเบียนใช้ดุลพินิจในกรอบของกฎหมายและหลักเกณฑ์การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายภายหลังจากที่ได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนแล้ว อันนำไปสู่การเพิกถอนใบอนุญาต การรับอาวุธปืน และการลงโทษที่เหมาะสมเพื่อเป็นมาตรการควบคุม การมีและใช้อาวุธปืนอันจะทำให้เกิดความเรียบร้อยในสังคม

* นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

** ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. บทนำ

เมื่อโลกก้าวเข้าสู่ยุคเทคโนโลยี เป็นสังคมแห่งโลกาภิวัตน์ที่ทันสมัยทุกสังคมจึงต้องมีการแข่งขันและชิงความได้เปรียบในด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยี สังคมโลกต้องเผชิญหน้ากับปัญหาวิกฤตการณ์การแข่งขันและการแย่งชิง จึงทำให้มีการทำร้ายซึ่งกันและกันจนถึงกับเสียชีวิตและทุพพลภาพ สร้างความเสียหายให้กับชีวิต ร่างกาย สิทธิ เสรีภาพและทรัพย์สิน สิ่งหนึ่งที่เป็นเครื่องมือในการใช้ทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกัน จนทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง ที่ใช้เป็นอาวุธเข้าประหัตประหารกัน สิ่งนั้นก็คือนาอาวุธปืน การนำอาวุธปืนไปใช้มีทั้งคุณและโทษ ในทางที่เป็นคุณประโยชน์ ก็นำไปใช้เพื่อป้องกันชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งป้องกันอธิปไตยของประเทศชาติ ส่วนที่นำไปใช้ให้เกิดโทษอย่างเช่น โจร ผู้ร้ายนำไปก่ออาชญากรรมนำไปทำร้ายร่างกายฝ่ายที่ขัดแย้งกับตนเอง ซึ่งก่อความไม่สงบเรียบร้อยให้แก่ สังคมชุมชนและบ้านเมือง¹

เนื่องจากอาวุธปืนเป็นศาสตราวุธอันร้ายแรง สามารถที่จะทำอันตรายต่อชีวิตและร่างกายแก่บุคคลได้โดยง่าย หากอยู่ในความครอบครองของบุคคลและนำไปใช้ในทางมิชอบแล้วย่อมจะก่อความเสียหาย ให้แก่ผู้อื่น และอาจทำให้ได้รับอันตรายถึงชีวิตได้ ดังนั้น ความคิดที่จะออกกฎหมายควบคุมการมีอาวุธปืนในครอบครองของบุคคล จึงมีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา พ.ศ. 2295 จนถึงปี พ.ศ. 2455 จึงได้มีพระราชบัญญัติอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนรัตนโกสินทร์ศก 131 และได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอาวุธปืนมาโดยสำคัญ จนในที่สุดได้ประกาศใช้ “พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490” ใช้บังคับตั้งแต่ พ.ศ. 2490 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งพระราชบัญญัติได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรวม 9 ครั้ง²

ในปัจจุบันแม้ว่าประเทศไทยจะมีมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการมีและใช้อาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 แต่ประชาชนก็สามารถมีและใช้อาวุธปืนกันอย่างกว้างขวาง ไม่ว่าจะด้วยการนำอาวุธปืนไปประกอบอาชญากรรมหรือนำไปเป็นเครื่องมือในการตัดสินปัญหาข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันซึ่งสร้างความสูญเสียทั้งชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก และจากข้อเท็จจริงด้วยเมื่อพิจารณาในบริบททางกฎหมายพิจารณาได้ว่ามีปัญหาที่เป็นข้อกฎหมายหลายประการ ดังนี้

¹ สรรักษ์ สุวรรณเสรี, อาคม ศรียาภย์, (2553).

² กรมการปกครอง. คู่มือปฏิบัติงานอาวุธปืน พ.ศ. 2555 หน้าที่ 243

2. วิเคราะห์สภาพปัญหาทางกฎหมายในการควบคุมการมีและใช้อาวุธปืนตามกฎหมายอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน และแนวทางแก้ไข

2.1 ปัญหาการควบคุมอาวุธปืนที่นายทะเบียนอาจออกใบอนุญาตให้ได้และแนวทางแก้ไข

2.1.1 ปัญหาการควบคุมอาวุธปืนที่นายทะเบียนอาจออกใบอนุญาตให้ได้

จากการศึกษาพบว่าในปัจจุบันมีการนำอุปกรณ์ชนิดต่าง ๆ มาประกอบกับอาวุธปืนที่ได้รับอนุญาตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้อาวุธปืนเพื่อประกอบอาชญากรรมซึ่งเป็นการอาศัยช่องโหว่ของกฎหมายที่ก้าวตามเทคโนโลยีที่ทันสมัย อย่างกรณีที่มีบุคคลนำปลอกลดเสียงไปติดกับลำกล้องอาวุธปืน เพื่อให้มีเครื่องบังคับเสียงให้เบาผิดปกติ ถือได้ว่าเป็นการทำให้อาวุธปืนดังกล่าวเปลี่ยนสภาพเป็นอาวุธปืนที่นายทะเบียนไม่สามารถออกใบอนุญาตให้ได้ตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2522) ในข้อ 2 อาวุธปืนที่นายทะเบียนจะออกใบอนุญาตให้ได้ตามมาตรา 7 ต้องเป็นอาวุธปืน ชนิด และขนาดดังต่อไปนี้ (4) อาวุธปืนที่นายทะเบียนจะออกใบอนุญาตให้ได้ ต้องเป็นอาวุธปืนชนิดไม่มีเครื่องบังคับเสียงให้เบาผิดปกติ

ในกรณีที่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าขณะตรวจพบตัวอาวุธปืนและปลอกลดเสียงแยกจากกันไม่ได้มีการยึดติดกันไว้เพื่อให้มีเครื่องบังคับเสียงให้เบาผิดปกติ จึงไม่ถือว่าเป็นการกระทำที่มีการเปลี่ยนแปลงสภาพเป็นอาวุธปืนที่นายทะเบียนจะออกใบอนุญาตให้ได้ตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ 11 ในข้อ 2 (4) และการมีปลอกลดเสียง ซึ่งก็ไม่ใช่เป็นส่วนใดส่วนหนึ่งของอาวุธปืนที่กฎหมายถือว่าเป็นอาวุธปืนตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ 3 จึงไม่มีความผิดตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ.2490 เมื่อปลอกลดเสียงไม่เป็นส่วนหนึ่งส่วนใดของอาวุธปืน จึงไม่ถือเป็นอาวุธปืนและไม่ต้องถูกควบคุมในการขออนุญาตมี ใช้ และนำเข้า ซึ่งถ้าทราบได้ยังไม่ได้นำมาใช้กับอาวุธปืนก็ยังไม่ผิดโทษแต่ประการใด แต่ถ้านำมาประกอบใช้กับอาวุธปืนก็จะทำให้เป็นอาวุธปืนที่นายทะเบียนไม่สามารถออกใบอนุญาตให้ได้และก็จะทำให้อาวุธปืนมีประสิทธิภาพที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชญากรรมได้

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่าการที่กฎหมายไม่ได้กำหนดเครื่องลดเสียงถือว่าเป็นอาวุธปืนด้วยนั้นเป็นปัญหากฎหมายอันสำคัญที่เป็นเหตุให้มาตรการควบคุมอาวุธปืนของรัฐไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของกฎหมายอาวุธปืนอย่างเต็มที่

2.1.2 แนวทางแก้ไขปัญหาการควบคุมอาวุธปืนที่นายทะเบียนอาจออกใบอนุญาตให้ได้

ผู้เขียนเห็นควรให้มีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ.2490 เพื่อที่จะได้แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการที่ผู้ได้รับใบอนุญาตนำปลอกลดเสียงมาติดกับอาวุธปืน เพื่อเก็บเสียงจากอาวุธปืนในขณะประกอบอาชญากรรม

จากการศึกษากฎหมายอาวุธปืนในต่างประเทศพบว่า ในกรณีของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศที่มีสิทธิและเสรีภาพในการมีและใช้อาวุธปืนได้มีรัฐบัญญัติควบคุมอาวุธปืน ค.ศ. 1968 ได้บัญญัติสิ่งที่เป็นอุปกรณ์ที่เก็บเสียงของอาวุธปืนถือว่า เป็นอาวุธปืนไว้ ดังนี้

นิยามศัพท์ มาตรา 921 (9) เพื่อใช้ในบทนี้

(3) “อาวุธปืน” หมายถึง (A) อาวุธใด ๆ (รวมทั้งปืนอัดลม) ที่จะถูกออกแบบหรือถูกดัดแปลงไป เพื่อปล่อยหรือยิงวัตถุด้วยการจุดระเบิด (B) กรอบ หรือภาชนะของอาวุธนั้น ๆ (C) เครื่องดับเสียงหรือเครื่องเก็บเสียงของอาวุธปืน หรือ (D) สิ่งประดิษฐ์ เพื่อการทำลายใด ๆ สิ่งดังกล่าวไม่รวมถึงอาวุธปืนโบราณ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืนฯ พ.ศ.2490 กับกฎหมายต่างประเทศแล้วในเรื่องคำจำกัดความของอาวุธปืน ซึ่งกฎหมายอาวุธปืนของประเทศไทย ไม่ได้รวมถึงอุปกรณ์ลดเสียง จึงเห็นควรนำแนวความคิดและหลักการในการบัญญัติกฎหมาย เพื่อควบคุมและป้องกันการนำอาวุธปืนไปใช้ในสิ่งที่ผิดกฎหมายมาใช้และแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยให้ความหมายของอาวุธปืนให้ครอบคลุมอุปกรณ์เครื่องลดเสียงด้วยจะเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าวกฎหมายให้มีประสิทธิภาพขึ้น ดังนั้น เพื่อให้การควบคุมอาวุธปืนซึ่งรวมถึงอุปกรณ์ลดเสียงไม่ให้มีผู้นำไปใช้สร้างความเสียหายให้เกิดขึ้นกับประชาชนประเทศชาติ จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ.2490

2.2 ปัญหาการใช้ดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่และแนวทางแก้ไข

2.2.1 ปัญหาการใช้ดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่

ปัญหาการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนในการป้องกันตัวและทรัพย์สินบุคคลธรรมดาและข้าราชการ หรือ เจ้าพนักงานผู้รักษาความสงบเรียบร้อย จะมีขนาด ชนิด ประเภท จำนวนเท่าใด ไม่ได้กำหนดไว้ในกฎหมาย ในกฎกระทรวงฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2522) ข้อ 2 กำหนด ไว้เพียงว่าอาวุธปืนประเภทใดที่นายทะเบียนจะอนุญาตให้ได้ไม่ได้กำหนดว่าบุคคลผู้มีหน้าที่อย่างไร จะใช้อาวุธปืนชนิด ประเภท ขนาด และ จำนวนเท่าใด ดังนั้น จึงทำให้นายทะเบียนท้องที่ ผู้ได้รับแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย สำหรับนายทะเบียนท้องที่ในเขตกรุงเทพมหานครผู้อนุญาต คือ อธิบดีกรมการปกครอง นายทะเบียนท้องที่จังหวัด คือ ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายทะเบียนท้องที่ อำเภอ คือ นายอำเภอในประเทศไทยมีจังหวัด 76 จังหวัด 878 อำเภอ นายทะเบียนจึงใช้ดุลพินิจในการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ที่แตกต่างกันไป

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้เกิดปัญหาในด้านการออกคำสั่งทางปกครอง โดยนายทะเบียนท้องที่ไม่อนุญาตให้บุคคลมีและใช้อาวุธปืน ในการมีอาวุธปืนกระบอกที่หนึ่งหรือกระบอกที่สองที่สามแต่กับบางคนมีอาวุธปืนมากกว่า 10 กระบอก ถึง 100 กระบอก จึงนำไปสู่ต่อการฟ้องร้องต่อศาลปกครองในเรื่องการใช้ดุลพินิจของนายทะเบียนท้องที่โดยจะเห็นได้จากคดีที่ฟ้องต่อศาลปกครอง

ดังนั้น การบังคับใช้พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ.2490 ของพนักงานเจ้าหน้าที่ อาจใช้ดุลพินิจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและขัดต่อสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

2.2.2 แนวทางแก้ไขปัญหาการใช้ดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่

ผู้เขียนเห็นว่าควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ.2490 หรือบัญญัติกฎหมายระดับรองลงมาที่กฎหมายให้อำนาจไว้ในการออกกฎ ระเบียบใช้เป็น หลักเกณฑ์ในการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน เพื่อเป็นกรอบในการใช้อำนาจดุลพินิจในการบังคับ ใช้กฎหมายเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในเรื่องการใช้อำนาจดุลพินิจ โดยมีชอบด้วยกฎหมาย

จากการศึกษากฎหมายต่างประเทศพบว่าในประเทศมาเลเซียและประเทศสิงคโปร์ ได้บัญญัติกฎหมายให้มีการออกกฎระเบียบในการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนเพื่อความชัดเจน ของกฎหมายในการที่จะใช้ดุลพินิจบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรมและในบางเรื่องก็ได้กำหนด กฎหมายไว้ชัดเจนเพื่อเป็นกรอบในการใช้ดุลพินิจพิจารณาให้ใช้อาวุธปืนตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

ในกรณีประเทศมาเลเซียได้มีกฎหมายที่เกี่ยวกับอาวุธปืนมาเลเซียฉบับที่ใช้อยู่ใน ปัจจุบัน ก็คือกฎหมายฉบับที่ 206 ว่าด้วยอาวุธปืน ปี 1960 ได้กำหนดหลักเกณฑ์การขออนุญาต มีและพกพาไว้ในมาตรา 3 “(1) ตามกฎหมายฉบับนี้และกฎข้อบังคับใด ๆ ที่ออกตามกฎหมาย ฉบับนี้จะไม่มีการมีบุคคลใดมีสิทธิครอบครอง ยึดถือหรือควบคุมซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนใด ๆ นอกจากเขาจะได้เป็นผู้ถือใบอนุญาตอาวุธปืนที่ออกให้แก่เขาตามมาตรา 4 (2) กรณีตามมาตรา (1) บุคคลอาจมีหรือใช้อาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนได้ภายในขอบเขตของการอนุญาตอันชอบ ด้วยกฎหมายที่ออกให้แก่เขาตามมาตรา 4”

ในการใช้ดุลพินิจของนายทะเบียนได้กำหนดไว้ ในมาตรา 5 (2) ว่า “จะไม่มี การออกใบอนุญาตอาวุธปืนหรือใบอนุญาตพกพาอาวุธปืน หรือออกใบอนุญาตให้ใหม่แก่บุคคลที่มี อายุต่ำกว่าสิบแปดปี ทั้งนี้อธิบดีกรมตำรวจแห่งรัฐซึ่งผู้ยื่นคำขอที่มีอายุอย่างน้อยสิบหกปีแต่ต่ำกว่า สิบแปดปี มีที่อยู่อาจใช้ดุลพินิจ ยกเว้นข้อกำหนดในอนุมาตรานี้ได้ ถ้าเขาเป็นที่พอใจว่ามี พฤติการณ์อันควรยกเว้นให้จึงเป็นการชอบธรรมในการออกใบอนุญาตหรือใบอนุญาตใหม่แก่ บุคคลนั้น โดยบันทึกเหตุผลในการอนุญาตดังกล่าวไว้ด้วย”

ดังนั้น การที่จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ใช้ดุลพินิจในทางที่เป็นธรรมและชอบด้วย กฎหมายในการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนจะต้องมีบทบัญญัติหรือกำหนดหลักเกณฑ์เป็นกรอบ ไว้ ดังนั้น จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. 2490 โดยให้กำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และจำนวนของอาวุธปืน ในการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนเป็นกรอบ ไว้หรือมีกฎข้อบังคับไว้ในการใช้อำนาจดุลพินิจ

2.3 ปัญหาเกี่ยวกับการเพิกถอนใบอนุญาตและการริบอาวุธปืนและแนวทางแก้ไข

2.3.1 ปัญหาเกี่ยวกับการเพิกถอนใบอนุญาตและการริบอาวุธปืน

ปัญหาที่เป็นต้นเหตุแห่งการไม่สามารถที่จะบังคับใช้กฎหมายในเรื่องของการเพิกถอนใบอนุญาตได้ นั่นก็คือ การที่ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนมีอายุตลอดชีวิตของผู้ได้รับอนุญาตในระหว่างที่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนไปแล้ว โดยมีได้มีการตรวจสอบใด ๆ ต่อมาอีก ในบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. 2490 ได้มีบทบัญญัติที่ให้ตรวจสอบและรายงานให้นายทะเบียนทราบใน 3 เรื่อง คือ ในกรณีผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนคนใด ย้ายถิ่นที่อยู่ ให้แจ้งการย้ายแก่นายทะเบียนท้องที่ กรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตตายให้ผู้ซึ่งมีอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืนหรือใบอนุญาตของผู้ตายตกอยู่ในความครอบครองแจ้งการตายต่อนายทะเบียนท้องที่ และกรณีใบอนุญาตสูญหายเป็นอันตราย หรือลบลือนอ่านไม่ออกให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อนายทะเบียนท้องที่

สำหรับผู้ที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามในกรณีดังกล่าวมีโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท และใบอนุญาตก็มีอายุตลอดชีวิตผู้ที่ได้รับใบอนุญาตการครอบครองอาวุธปืนก็ยังคงต้องตามกฎหมาย จึงเป็นปัญหาที่การเพิกถอนใบอนุญาตไม่ได้มีการปฏิบัติตามกฎหมายตามมา

จากการศึกษาข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. 2490 การที่ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายจึงเป็นสาเหตุให้มีการเพิกถอนอาวุธปืนและอาวุธปืนที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต ที่เจ้าของอาวุธปืนไม่ได้เก็บรักษาไว้ให้ดีอาจนำไปสร้างความเดือดร้อนให้เกิดขึ้นกับสังคมได้ จึงจะต้องมีการออกกฎหมายเพื่อริบอาวุธปืนดังกล่าว จึงจะเป็นการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นและจะเป็นมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการมีและใช้อาวุธปืนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. 2490

2.3.2 แนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเพิกถอนใบอนุญาตและการริบอาวุธปืน

ผู้เขียนเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. 2490 เพื่อให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตมีและใช้อาวุธปืนได้ปฏิบัติตามกฎหมายและให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยในสังคมและคงไว้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายต่อไป

พระราชบัญญัติอาวุธปืน ค.ศ. 1968 แก้ไขเพิ่มเติม ค.ศ. 1997 ของประเทศอังกฤษ ได้กล่าวเรื่องการเพิกถอนใบอนุญาต ในมาตรา 30 (1) ใบทะเบียนนั้นอาจถูกเพิกถอนโดยหัวหน้าเจ้าพนักงานตำรวจพื้นที่ ถ้าผู้ถือใบทะเบียนไม่ปฏิบัติตามกฎหมายไม่รายงานการแจ้งย้ายที่อยู่ และในมาตรา 36 ได้บัญญัติโทษสำหรับผู้กระทำความผิดในเรื่องการโอนย้ายที่ไม่แจ้งให้นายทะเบียนทราบ หรือกรณีอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนตามมาตรา 1 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน ค.ศ. 1968 จะต้องถูกลงโทษถ้ามีส่วนร่วมในการกระทำความผิดจะต้องถูกจำคุกเป็นเวลาไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกินที่กฎหมายกำหนดหรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้ากระทำความผิดดังกล่าวหาด้วยการจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับหรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีประเทศมาเลเซีย ได้มีกฎหมายอาวุธปืน ค.ศ. 196 ได้บัญญัติเกี่ยวกับอาวุธปืนไว้ในมาตรา 4 (4) ใใบอนุญาตอาวุธปืน หรือใบอนุญาตให้พกพาอาวุธปืน หากมิได้ยกเลิกหรือเพิกถอนเสียก่อน จะสิ้นอายุลงในวันที่ 30 มิถุนายน ของทุกปี ถ้ามีการต่อใบอนุญาตก็ให้มีระยะเวลา หนึ่งปี นับแต่วันที่ 30 มิถุนายน และสามารถต่อใบอนุญาตไปเรื่อย ๆ ในมาตรา 31 รัฐมนตรีอาจออกคำสั่งให้เพิกถอนใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนหรือใบอนุญาตให้พกพาอาวุธปืนใด ๆ ก็ได้ โดยไม่จำเป็นเพื่อการนั้น มาตรา 30 เมื่อใบอนุญาตให้มีหรือพกพาใด ๆ ถูกเพิกถอนหรืองดใช้ให้บุคคลที่ยึดถือใบอนุญาตดังกล่าวไว้ส่งมอบใบอนุญาตดังกล่าวแก่สถานีตำรวจที่ใกล้ที่สุด โดยมีชกซ์ มาตรา 7 ในกรณีที่อาวุธปืนสูญหายหรือถูกทำลาย บุคคลที่มีชื่ออยู่ในใบอนุญาตต้องแจ้งสถานีตำรวจที่ใกล้ที่สุดกับที่อยู่ของบุคคลนั้น ต้องกระทำภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่รู้ถึงการสูญหายหรือถูกทำลายและการละเลยไม่แจ้งภายในกำหนดดังกล่าว บุคคลที่ว่านั้นทุกคนจะถูกลงโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันริงกิต

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ พร้อมทั้งแนวคิดการกระทำทางปกครองในเรื่องการเพิกถอนใบอนุญาตและการรับอาวุธปืน โดยจะต้องมีการบัญญัติกฎหมายเพิ่มเติมให้อำนาจหน้าที่แก่เจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อมีกฎหมายบัญญัติไว้เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ ดังนั้นจึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(1) ให้นายทะเบียนท้องที่มีอำนาจหน้าที่ในการเพิกถอนใบอนุญาตได้เมื่อพบการกระทำความผิดกฎหมายที่อาจนำไปสู่ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

(2) ให้ประชาชนสามารถนำอาวุธปืนที่ผิดกฎหมายมามอบให้กับทางราชการเพื่อทำบัญชีควบคุมและนำไปจัดการตามกฎหมาย

(3) ให้นายทะเบียนมีอำนาจในการรับอาวุธปืนที่ตรวจพบว่าเป็นอาวุธปืนที่ผิดกฎหมาย เพื่อป้องกันการนำไปกระทำความผิดที่สร้างความไม่ปลอดภัยให้แก่ประชาชน

2.4 ปัญหาเกี่ยวกับการตรวจสอบและการลงโทษที่ไม่เหมาะสมและแนวทางแก้ไข

2.4.1 ปัญหาเกี่ยวกับการตรวจสอบและการลงโทษที่ไม่เหมาะสม

พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. 2490 ได้บัญญัติเรื่องใบอนุญาตอาวุธปืนไว้ในมาตรา 23 (3) ”ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน มีอายุตลอดเวลาที่ผู้รับใบอนุญาตเป็นเจ้าของอาวุธปืนนั้น” และได้บัญญัติโทษสำหรับความผิดที่ผู้ได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนแล้วไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในกรณีย้ายที่อยู่ไม่แจ้งย้ายต่อนายทะเบียน อาวุธปืนหาย หรือเจ้าของอาวุธปืนตายแล้ว ผู้เก็บรักษาอาวุธปืนไม่แจ้งต่อนายทะเบียน ได้กำหนดโทษไว้ในมาตรา 83 ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน หนึ่งพันบาท

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การที่กฎหมายได้บัญญัติให้ประชาชนที่ที่ได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนมีอายุตลอดระยะเวลาที่ยังมีชีวิตอยู่ จึงเป็นปัญหาของการตรวจสอบและไม่สามารถบังคับให้ผู้ปฏิบัติตามกฎหมายได้ เนื่องจากมีโทษที่ไม่เหมาะสมและจะนำมาซึ่งผลกระทบ

ต่อความสงบสุขเรียบร้อย ซึ่งไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่มีไว้เพื่อคุ้มครอง และป้องกันไม่ให้ภัยอันตรายเกิดขึ้นแก่ประชาชน และความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ

2.4.2 แนวทางแก้ไขปัญหากับการตรวจสอบและการลงโทษที่ไม่เหมาะสม

ในกรณีประเทศมาเลเซีย ได้มีกฎหมายอาวุธรุ่น ค.ศ. 1960 ได้บัญญัติเรื่องอายุของใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนจะสิ้นอายุลงในวันที่ 30 ของเดือนมิถุนายนต่อไปจากวันที่ออกให้ แต่อธิบดีกรมตำรวจแห่งรัฐสามารถต่อใบอนุญาตให้ใหม่เป็นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่ 30 ของเดือน มิถุนายน และอาจต่อไปได้เรื่อย ๆ โทษเกี่ยวกับใบอนุญาตได้บัญญัติไว้ในมาตรา 8 “ผู้ใดฝ่าฝืนกฎหมายมีไว้ครอบครองอาวุธปืนโดยไม่ได้รับใบอนุญาต หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือข้อจำกัดในใบอนุญาตต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นริงกิตหรือทั้งจำทั้งปรับ” ในมาตรา 7 ได้บัญญัติโทษเกี่ยวกับอาวุธปืนสูญหายไม่ได้แจ้งต่อนายทะเบียนภายในสิบสี่วัน การละเลยไม่ได้แจ้งภายในกำหนดจะต้องถูกลงโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันริงกิต และยังได้บัญญัติบทลงโทษผู้ที่ไม่ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขภายหลังได้รับใบอนุญาตในมาตรา 43” บุคคลใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบัญญัติใด ๆ ในกฎหมายนี้หรือตามข้อบังคับใด ๆ ที่ออกตามกฎหมายนี้ และไม่มี บทกำหนดโทษไว้โดยเฉพาะ ต้องระวางโทษไว้จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันริงกิต หรือทั้งจำทั้งปรับ”

จากการศึกษากฎหมายของประเทศอังกฤษ ประเทศมาเลเซีย และประเทศสิงคโปร์ ได้กำหนดโทษของการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายภายหลังที่ได้รับใบอนุญาตไปแล้ว ไม่แจ้งย้ายอาวุธปืน หรือไม่แจ้งต่อนายทะเบียนเมื่ออาวุธปืนสูญหายโดยมีความผิดทั้งโทษจำคุกและโทษปรับ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับกฎหมายอาวุธรุ่นของประเทศไทยแล้ว จึงเห็นควรกำหนดอายุของใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนไว้ให้ชัดเจน เพื่อการตรวจสอบและกำหนดโทษให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน และสอดคล้องกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างประเทศมาเลเซียและประเทศสิงคโปร์ จึงเห็นควรลงโทษผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหลังจากได้รับใบอนุญาตแล้ว เรื่อง อาวุธรุ่นสูญหาย การโอน ย้าย หรือเจ้าของอาวุธปืนตาย หรือไม่ได้อยู่ในประเทศ ให้แจ้งต่อนายทะเบียน ถ้าไม่ปฏิบัติตามให้มีโทษปรับ 10,000 บาท หรือโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ ดังนั้น จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. 2490 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ให้มีอายุได้ไม่เกิน 3 ปี
2. ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตแล้วไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในเรื่องโอนย้ายอาวุธปืน

อาวุธปืนสูญหาย หรือเจ้าของอาวุธปืนตายหรือไม่ได้อยู่ในประเทศไทย ให้แจ้งต่อนายทะเบียน ถ้าไม่แจ้งต่อนายทะเบียนภายในระยะเวลาที่กำหนดต้องมีโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กมลชัย รัตนสกววงศ์.(2546) กฎหมายปกครอง (พิมพ์ครั้งที่ 5).กรุงเทพฯ: วิญญูชน
กรรมการปกครอง.คู่มือปฏิบัติงานอาวุธปืน เล่มที่ 1. กรุงเทพฯ:อาสารักษาดินแดน
พรชัย เลื่อนฉวี.(2554) กฎหมายรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง.กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต
วรเจตน์ ภาคีรัตน์.(2554) กฎหมายปกครองภาคทั่วไป.กรุงเทพฯ: นิติราษฎร์

วิทยานิพนธ์

ธวัชชัย วงศ์กำ. (2557) ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมตรวจสอบการดำเนินการ
ทางวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (ปริญาวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต)
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
สวณิต สดงคุณท์. (2544) ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน:
ศึกษาในเชิงกฎหมายเปรียบเทียบ.(วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต).กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550
พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง
และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490
พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

ภาษาต่างประเทศ

Books

Arms act, 1960 (Act. 206)
Arms and Explosives Act. (Chapter 13)
Firearms Act 1968.
Firearms (Amendment) Act 1988.
Firearms (Amendment) Act 1997.
Firearms (Amendment) (No.2) Act 1997.